

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkat malillugit, eqqartuussut eqqartuussiviulluunniit aalajangeereernerata kingorna meeqqanut Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummut inissinneqarsimasunut tikeraarluni angalasinnaatitaanerit atuutissannginnerat siunnersuutip erseqqissaavigissallugu siunertaraa.

2. Siunnersuummi pingaarnertut immikkoortut

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersup allanngortinneqarnissaanut siunnersuummi matumani, tikeraarluni angalasinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 32 allanngortinneqassaaq.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 32 malillugu meeraq angerlarsimaffimmi avataanut illoqarfigisami avataani inissinneqarsimasoq angerlarsimaffimminut ukiumut marloriarluni tikeraarluni angalasinnaatitaavoq. Taamaalillutik meeqqat meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni inissinneqarsimasut, matumani matoqqasumik immikkoortorta qarfik ilanngullugu, aalajangersakkani allassimasut malillugit ukiumut marloriarlutik tikeraarlutik angalasinnaapput. Tamatumani Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 25 malillugu kommunalbestyrelsimit immikkut tapersiisoqarnissaanik iliuseqarnissamik aalajangiisoqarsimanera imaluunniit §§ 27-28 malillugit ikiorsiinissamik suliniuteqarnerit sukannerit tunngavigalugit imaluunniit Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkat malillugit eqqartuussut eqqartuussiviulluunniit tamanna pillugu aalajangeereernerata kingorna meeraq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmut inissinneqarsimansoq immikkoortinneqanngilaq.

Eqqartuussut imaluunniit tamanna pillugu eqqartuussiviup aalajangiinera malillugu, tigummigallagaanissamat taarsiullugu allamat inissinneqarsimasut, meeqqat ulloq unnuarlu neqeroorummi imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmi inissinneqarsimasut, tikeraarluni angalasinnaatitaanissaat siunertaanikuunngisaannarsimavoq. Unnerluussisussaataasut tassaapput eqqartuussap anisinnaaneranut aamma qaqugukkut anisinnaaneranut aalajangiinissamat piginnaatitaasut, aamma tamanna tunngavigalugu, tikeraarluni angalasinnaatitaanerit, anisinnaatitaanermik pisinnaatitaaffeqarnermik naatsorsuuteqarfiusut, pillugit Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanit aalajangersaasoqarsinnaanngillat.

Meeqqanut eqqartuussut eqqartuussiviulluunniit tamanna pillugu aalajangiinerata kingorna Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmut inissinneqarsimasunut tikeraarluni angalasinnaatitaanerup atuutinnginnerata erseqqissarneqarnissaa siunnersuummi matumani siunertarineqarpoq. Inunnut taakkununngaqqissaaq taamaallaat siunnersuut una

akorngusiivoq. Kommunalbestyrelsimit immikkut tapersiisoqarnissaanik iliuseqarnissamik aalajangiisoqarsimanera tunngavigalugu meeqqat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut inissinneqarsimasut tikeraarlutik angalasinnaatitaanerat taamaattumik ullumisut tamakkiisumik atuutiinnassaaq.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit taasariaqartumik kinguneqartussaannigisutut siunnersuut nalilerneqarpoq.

4. Inuusutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Inuusutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu siunnersuut kinguneqassanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunissai

Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut siunnersuut sunniuteqassanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunissaa

Meeqqanut ikittunnguanut eqqartuussut eqqartuussiviulluunniit tamanna pillugu aalajangeereerneratigut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartinneqartunut, tikeraarluni angalasinnaaneq pillugu siunnersuut akorngusiissaaq, inuilli innarluutillit kommunalbestyrelsimit ulloq unnuarlu neqeroorummut innersuunneqarsimasut tikeraarlutik angalasinnaanerat allanngortinneqassanngilaq.

7. Siunnersuutip kingunerisinnaasai pingaarutillit allat

Siunnersuut allanik pingaarutilinnik kinguneqanngilaq.

8. Tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 2020-imi 8. decembarimiit 2021-imi 4. jannuaarimut www.naalackersuisut.gl-mi tusarniaanernut quppersakkami tamanut saqqummiunneqarsimavoq, aamma tamatuma peqatigisaanik tusarniaavigisartakkanut arlaqartunut tusarniutigineqarsimalluni. Tusarniaaneq pillugu ilanngussaq 2 innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Nr. 1

§ 32, imm. 4-mut.

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkat malillugit meeraq eqqartuussut eqqartuussiviulluunniit tamanna pillugu aalajangeereernerata kingorna ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmiittussanngortinneqarsimappat, imm. 1 aamma imm. 2 malillugit akiliunneqarluni tikeraarluni angalasinnaatitaanerit atuutissannginnerat imm. 4-p malitsigaa.

§ 2-mut

Siunnersuutip ullormi 1. januaari 2022-imi atuutilernissaa siunnersuutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuutip inatsimmut atuuttumut assersuunnera	
<i>Oqaaseeqatigiit atuuttut</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	§ 1
	<p>Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi, Inatsisartut inatsisaanni nr. 36, 23. november 2017-imeersumit allanngortinneqartumi, imaattumik allannguuteqarpoq:</p>
	<p>1. § 32-mi imm. 3-p kingorna immikkoortutut nutaatut ilanngunneqassaaq: ” Imm. 4. Imm. 1-2 malillugit tikeraarluni angalasinnaatitaanerit, eqqartuussut eqqartuussiviulluunniit tamanna pillugu aalajangererata kingorna, meeqqamut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimi inissinneqarsimasumut atortinneqarsinnaanngillat.”</p> <p>Tamatuma kingorna imm. 4 imm. 5- inngussaaq.</p>
	§ 2
	<p>Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januaari 2022 atuutilissaaq.</p>

Tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami tusarniaaffiusumi tusarniaavigisartakkanut tulliuttunut tusarniutigineqarpoq:

Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Nunatsinni Eqqartuussivik, Kalaallit Nunaanni Politiit, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut, Nunatsinni Advokatit, Nunatta Illersuisuunera, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi, Dansk Institut for Menneskerettigheder, MIO, IMAK, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Inooqat, ISI, Neriuffiit Kattuffiat, KNIPK, Sugisaq, KTK, Biskoppeqarfik, Sorlak, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, MIBB, Red Barnet, Kalaallit Røde Korsiat, Blå Kors Kalaallit Nunaat aamma Sukorseq.

Tusarniaanermi akissutinik ukua tigusaqarfigineqarput:

Qeqqata Kommunia, Meeqqat illersuisuat/MIO, KNIPK, Institut for Menneskerettigheder, Mælkebøttecenteri aamma Kalaallit Nunaanni Politiit.

Tusarniaanermi akissutit tamakkerlugit ilanngunneqarput naalackersuisoqarfiup akissutai uingasunngorlugit allassimallutik.

Meeqqat illersuisuat

Meeqqat illersuisuata ”Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannut allannguutissatut siunnersuut” pillugu tusarniaaneq ulloq 7. decembari 2020 tiguaa.

Meeqqat illersuisuata tusarniaanermut oqaaseqarnissamut periarfissinneqarnini qujassutigaa.

Meeqqat illersuisusata tusarniaaneq Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaat, pingaartumik artikeli 3 aamma artikeli 37, aallaavigalugit meeqqat inuusuttullu isaannit nalilerpaa:

Artikeli 3

Meeqqat pillugit aalajangiinerit tamarmik, qanorluunniit pisortani namminersortuniluunniit isumaginninnikkut atugarissaarnermik suliaqartuni, eqqartuussivinni, ingerlatsinermik oqartussani inatsisiliortuniluunniit ingerlanneqaralarpata meeqqap pisariaqartitai sallinneqassapput.

Artikeli 37 (c)

Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat: (...)

meeqqat kiffaanngissusiiagaasimasut tamarmik inuppalaartumik pineqassammata inuullu pissusissamisoortumik ataqqinassusaa ukiumikkullu pisariaqartitaa eqqarsaatigalugu pineqassallutik. Meeqqat kiffaanngissusiiagaasimasut tamarmik

pingaartumik inersimasunit immikkoortinneqarsimassapput, taamannak avissaartinneqarneq meeqqap pisariaqartitaanut naapertuutissappat, ilaqtutaminullu attaveqarnerminik allakkatigut pulaarnikkullu attassisinnaatitaassaaq, pissutsit immikkut issimangippata;

Tikeraarluni angalasinnaatitaanerup meeqqanut eqqartuussut tunngavigalugu eqqartuussiviulluunniit aalajangerneratigut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsimasut atuutissannginnerata siunnersuummi ersarissarneqarnissaa siunertarineqarpoq.

Sinnersuummi matumani inuit taakku taamaallaat killiliiffigineqarput. Meeqqat immikkut tapersiinnissamat aalajangerneq tunngavigalugu kommunalbestyrelsimit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsimasut tikeraarlutik angalasinnaanerata taamaammat ullumisut attatiinnarneqassaaq.

Nalinginnaasumik oqaaseqaat

Meeqqat illersuisuata Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfik ulloq 10. decembari 2020 saaffigaa erseqqissaanissamat tunngavilersuut ujartorlugu, tamanna tusarniaanermut atortuni allassimangimmat.

Meeqqat illersuisuat tunngavilersuummut ersarissaavigineqarsimavoq oqaaseqarnissamullu ilassutissaqarani.”

Akissut: Tusarniaanermut akissummut nassiunneqartumut naalackersuisoqarfik aallarniutitut qujarusuppoq.

Meeqqat illersuisuat ulloq 10. decembari 2020 imaattumik saaffiginnissuteqarpoq: “Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 32-p aamma Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 55-ip ersarissarneqarnissaannut tunngatillugu tusarniaassutinut marlunnut ulloq 4. januaari 2021 killilerneqarsimasunut qujanaq.

Tikeraarluni angalasinnaatitaanerup meeqqanut eqqartuussut tunngavigalugu eqqartuussiviulluunniit aalajangerneratigut Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsimasunut atuutissannginneranut tunngavilersuut tamanna tusarniaassutinut atortuni ersarissumik atuarneqarsinnaanngimmat tunngavilersuuttip ersarissarnissaanut ikiuussinnaavit?”

Naalackersuisoqarfik tassunga tunngatillugu imannak akissuteqarpoq:

”Inuup tapersorneqarnissamat pisariaqartitai nassuiarlugit ataasiakkaanut iliuusissatut pilersaarut tunuliaqutaralugu tapersorneqarnissamik kommunalbestyrelsip aalajangernera tunngavigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummiinnissamat neqerooruteqartoqarnissaa Inuit innarluutillit pillugit inatsimmut tunngatillugu eqqarsaataavoq.

Inuk innarluutilik, meeraq inersimasorlu, najugaqarfigisaata avataani inissittariaqartillugu, inuit pineqartut taakku najugaqarfimminnut attaveqarnerat attanniarlugu tikeraarnissamut akiliunneqarlutik angalasinnaatitaassapput.

Aammalu inuit eqqartuussut tunngavigalugu eqqartuussiviulluunniit aalajangerneratigut pinerluuteqarsimasunut inissiisarfimmuut taarsiullugu ulloq unnuarlu neqeroorummut inissinneqarsimasut, taamaammallu anisinnaatitaasariaqartut, tikeraarlutik angalasinnaatitaanissaat siunertaasimannngisaannarpoq.

Taamaattorli Inuit innarluutillit pillugit inatsimmi §§ 54-imi aamma 55-imi allassimavoq, tikeraarluni angalasinnaatitaanermut piumasagaataasoq inuk najugaqarfigiiffimmiissasoq, takuuk § 13, illersugaasumi najugaqassasoq, takuuk § 14, imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummiissasoq, takuuk § 18, taassumalu najugaqarfissatut neqeroorutip inuup nunagisaata avataaniissasoq.

Inuit innarluutillit pillugit inatsimmi § 51-imi aamma allassimavoq, inuit innarluutillit Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut inissinneqarsinnaasut, Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermut Inatsimmi kapitali 32 aamma 33 malillugu eqqartuussivik pineqaatissiinissamik aalajangersimappat.

Ulloq unnuarlu neqeroorut aamma ulloq unnuarlu neqeroorut matoqqasoq toqqaannartumik inuit innarluutillit pillugit inatsimmi § 18-imi taaneqarmata, inuit Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummiittut, qanorluunniit kommunalbestyrelsimit neqeroorut tunngavigalugu imaluunniit eqqartuussut tunngavigalugu eqqartuussiviulluunniit aalajangerneratigut inissiisoqarsimappat, inatsisip paasineqarsinnaanera malillugu tamarmik tikeraarnissamut akiliunneqarlutik angalasinnaatitaapput.

Tamannali siunertaasimannngisaannarpoq, taamaammallu inersimasunut aamma meeqqanut/inuusuttunut pillaatissinneqarnissamut ukioritinneqartut ammut killingat sinnerlugit ukiulinnut atuuttumik tamanna inatsimmi tikeraarluni angalanernut aalajangersakkani ersarissumik paasinartumillu allanneqarpoq.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannik allannguinermit eqqarsartaaseq aamma taanna atuuppoq, eqqarsaat tassaajuarsimavoq tikeraarluni angalasinnaatitaanerit kommunalbestyrelsip aalajangernerera malillugu meeqqanut nunagisap avataani ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut inissinneqarsimasunoortuusut, matumanilu eqqartuussut eqqartuussiviulluunniit aalajangernerera tunngavigineqanngilaq.”

KNIPK

“Inatsisissami siunnersuutigineqarpoq ilassutigineqassasoq
§ 32-mi imm.3-p kingorna immikkoortutut nutaatut ilanngunneqassasoq:

Imm. 4 imm. 1 malillugu tikeraarluni angalasinnaatitaaneq atortinneqassanngilaq eqqartuussineq eqqartuussiviulluunniit aalajangernerera tunngavigalugu meeraq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmuut inissinneqarsimappat.

Tamatuma kingorna imm.4 5-inngussaaq.

KNIPK inatsisissatut siunnersuut taperserlugu innersuussutigaa.”

Akissut: Tusarniaanermut akissummut nassiunneqarsimasumut naalackersuisoqarfik qujavoq.

Qeqqata Kommunia

” Qeqqata Kommuniata siullertut Naalackersuisut sakkortuumik kaammattorusuppaat kommuunit Naalackersuisullu akornanni isumaqatigiissutigineqarsimasoq, minnerpaamik sapaatit akunneri tallimat sulinnigiffeqarfiit avataatigut tusarniaanerit ingerlanneqartarnissaat maleqqullugit.”

Akissut: Kanukokap Naalackersuisullu akornanni tusarniaanermut isumaqatigiissut 20. maaji 2010-meersoq, tusarniaanerit sapaatit akunnerinik tallimanik piffissalerlugit juulillu qaammataata tusarniaaffiunnginneranik piumasaaqaatit allassimaffigisaat, Kanukokap ulloq 31. juuli 2018 atorunnaarsinneqarmat atorunnaarpoq. Kommunit tusarniarneqarnerannut tunngatillugu taamaalilluni immikkut malittarisassaqaarunnaarpoq.

Inatsisitigut maleruagassanik, kunnigip peqqussutaanik, nassuiaatinik il.il. illup iluani avammullu tusarniaanermut najoqqutassat 27. novembari 2019-imeersoq Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani Inatsiseqarnermut immikkoortortamit suliarineqartut malillugit allassimavoq, nalinginnaasumik tusarniaaneq sapaatit akunnerinik sisamanik sivisussuseqartoq ukiullu qaammataani aqqaneq marlunni tusarniaasoqarsinnaasoq. Siunnersuutip tusarniaassutigineqarnera najoqqutassanik atuuttunik naammassinnittutut taamaammat isigineqarpoq.

“Meeqqanut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranut Qeqqata Kommunia akerliliissutissaqanngilaq.

Tusarniaanermut akissuteqaat allaffissornikkut suliarineqarpoq.”

Akissut: Tusarniaanermut akissummut nassiunneqarsimasumut naalackersuisoqarfik qujavoq.

Institut for Menneskerettigheder

Ulloq 8. decembari 2020 Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik Institut for Menneskerettighederimut Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut nr. xx, xx. xxx 2021-mut (meeqqat eqqartuussut tunngavigalugu eqqartuussiviulluunniit aalajangerneratigut inissinneqarsimasut tikeraarlutik angalanerat) oqaaseqaataasinnaasunik noqqaassuteqarpoq. Instituti oqaaseqaatissaqanngilaq.”

Akissut: Tusarniaanermut akissummut nassiunneqarsimasumut naalackersuisoqarfik qujavoq.

Mælkebøttecenteri

Siunnersuummut uunga tunngatillugu atortunut nassiunneqartunut qujanaq: Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarneranut Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2021-meersoq. Allanguutissatut siunnersuut misissorparput tassungalu oqaaseqaatissaqanngilagut.

Akissut: Tusarniaanermut akissummut nassiunneqarsimasumut naalakkersuisoqarfik qujavoq.

Kalaallit Nunaanni Politiit

Tusarniaammut atortunut nassiussanut Kalaallit Nunaanni Politiit oqaaseqaatissaqanngillat.

Akissut: Tusarniaanermut akissummut nassiunneqarsimasumut naalakkersuisoqarfik qujavoq.